

знахідного, орудного й місцевого відмінків. Прийменники *у (в)* або *на*, які вживаються в українській мові в місцевому відмінку, в арабській мові вживаються в родовому; прийменник *у (в)* вживається значно ширше, ніж *на*. Ось чому арабські студенти часто припускаються помилок, говорячи: *у факультеті, у кафедрі*.

Особливу увагу треба приділити вивченню українських займенників. Наприклад, студентам дуже важко зрозуміти, що українські займенники *хто, що* та їх відмінкові форми *кого, чого, кому, чому* та інші – одні й ті самі, а не різні займенники.

Значно відрізняється українське та арабське дієслівне керування. Часто українські дієслова, які керують родовим, давальним, орудним відмінками, в арабській мові є перехідними дієсловами. Так дієслова *розповідати, допомагати, давати* тощо, які керують давальним відмінком в українській мові, в арабській є перехідними, тому арабські студенти часто вживають після них знахідний відмінок іменника.

Отже, знання цих і багатьох інших відмінностей в українській та арабській мовах допоможуть викладачеві, який працює з арабомовними студентами, визначити найбільш раціональний спосіб подання нового матеріалу, а також віднайти найефективніший шлях роботи над труднощами української мови.

Субстантивированные прилагательные в курсе русского языка как иностранного

Мазурок И.Л.

Одесский национальный университет им. И.И. Мечникова

г. Одесса, Украина

e-mail: irina@mazurok.com

Древний и в то же время активно развивающийся процесс субстантивации обогащает словарный состав языка и расширяет его стилистические возможности. Под субстантивацией понимают переход в разряд существительных различных частей речи (прилагательных, глаголов, причастий и др.). [2] В этом случае в

языке возникают грамматические омонимы, сохраняющие одинаковое звучание и написание, но различающиеся структурными, семантическими и грамматическими характеристиками.

Вопросом субстантивации прилагательных занимались такие ученые, как Ф. Буслаев, А. Потебня, А. Востоков Л.Б. Перельмутер, В.В. Виноградов, Земская Е.А., Лопатин В.В., А.Н. Гвоздев, С.Г. Ильенко и др. В науке нет единой точки зрения на сам термин и на механизм появления субстантивированных слов. В основном выделяют два способа их появления в устной разговорной речи: эллиптический и неэллиптический. Анализируя явления грамматической переходности, учёные выделяют несколько видов субстантивации, которые в итоге сводятся к двум стадиям – конечной и промежуточной.

В данной работе объектом нашего внимания являются субстантивированные прилагательные, их использование в курсе русского языка как иностранного. В плане РКИ субстантивированные прилагательные можно рассматривать и как фоновую лексику, которую необходимо знать для обеспечения речевого общения на изучаемом языке [1:390]. Языковая и коммуникативная компетенция также формируется включением в учебный процесс сведений о культуре, времени, отношениях и т.п. стилистической информацией. По мнению учёных, обучение стилистическим вариантам речи на неродном языке имеет большое психологическое значение, т.к. помогает усваивать ситуативные дополнительные значения. Знание и использование в речи субстантивов терминологического характера, канцеляризмов, народно-разговорных синонимов и т.п. позволяет иностранцу комфортнее чувствовать себя в чужой языковой среде. [3:162, 167].

Исходя из сказанного, мы предлагаем несколько часов занятий с иностранными студентами посвятить теме "Субстантивированные прилагательные". Нами разработан теоретический материал и задания, целью

которых является формирование лексического запаса иностранца. Приведём примеры некоторых заданий.

Задание 1. Соедините правильно правую и левую части.

Приморская	гриб
Красное	вино
Белый	улица
Великая	величина
Переменная	река

*Задание 2. Определите значение данных субстантивов. Используйте **помощь**.*

Испанский, заочное, пирожковая ...

Помощь: вагон, отделение вуза, блюдо ...

Задание 3. Допишите окончания субстантивов. Обратите внимание на слова в скобках.

немецк_____	(язык)
дистанционн_____	(обучение)
остр_____	(блюдо)
столов_____	(комната)

Задание 4. Данные слова распределите по группам.

русский английский французский украинский дневное вечернее блинная
закусочная пельменная

Учебные предметы:

Вид обучения:

Заведения общественного питания:

Продукты:

Задание 5. Выберите правильный вариант.

1. На большом перерыве я всегда хожу в _____. Суп я ем _____. (столовая, столовая ложка)
2. В ресторане пирожки кладут на _____. На первом этаже нашего дома находится _____. (пирожковая, пирожковая тарелка).

Мы посчитали необходимым снабдить некоторые задания разделом "Помощь", где в списке правильных ответов нужно найти свой вариант.

Таким образом, включение субстантивов в активный словарь иностранных студентов способствует формированию у них языковой, коммуникативной компетенции, помогает уверенней чувствовать себя в иноязычной среде.

Литература:

1. Азимов Э.Г., Щукин А.Н. Словарь методических терминов. С.-Петербург «Златоуст», 1999. – 471 с.
2. Грамматика русского языка - [Электронный ресурс]. – Режим доступа: <http://www.bibliotekar.ru/russkiy-yazik-2/139.htm>
3. Русский язык как иностранный. Методика обучения русскому языку: уч. пособие для высш. уч. заведений / [Г.М. Васильева и др.]; под ред. И.П. Лысаковой. – М.: Гуманитар. изд. Центр ВЛАДОС, 2004. – 270 с.

Організація самостійної роботи студентів з новим лексичним матеріалом на уроках української (російської) мови як іноземної

Малихіна Ю.О.

Харківський національний автомобільно-дорожній університет

м. Харків, Україна

e-mail: uauhno@mail.ru

Засвоєння іншомовної лексики є однією з різновидів форм навчальної діяльності при вивченні іноземної мови. При роботі з лексичною одиницею необхідний певний алгоритм дій не тільки з боку викладача, а й з боку студента. А у зв'язку зі скороченням аудиторного навантаження студентів і наданням їм широкої автономії у навчанні виникає необхідність посилення ефективності їх самостійної роботи (СРС) з вивчення іноземної мови для професійного спілкування.

Звісно, студенти-іноземці, що тільки-но приїхали в Україну і починають вивчати українську чи російську мови на підготовчих факультетах, потребують допомоги викладача. Адже обмежений словниковий склад – справжня перешкода не тільки на шляху до вивчення іноземної мови в цілому, а й для повсякденного спілкування за межами аудиторії зокрема. Задача викладача – познайомити студентів з ефективними прийомами роботи з новим лексичним